

четирите ашрама **Санньяса – отречение от егото**

„...Нека не желае смъртта, нито пък живота.
Нека краката му търсят пречистени места,
нека пие пречистена вода, нека говори думи чисти,
нека да извършва действия, пречистени от разума.

Нека търпеливо да понася острите езици на хората,
нека не наранява никои, нека не си създава неприятел,
разчитайки на своето тленно тяло.

Нека не отвърща на гнева с гняв, нека благославя,
когато го кълнат, нека не произнася думи на
неистина, разхвърляни през седемте врати.

Въздържайки се от сетивни наслаждения,
с Аза си за единствен свой приятел,
нека той се скита с цел една – освобождение...”

Санньяси е отречен от всичко – няма притежания, не носи пари в себе си, разчита изцяло на милостта на другите, свободен като птица, без дом, без обичайните пособия за извършване на ритуали. Той се подслонява под дърветата и неговият ум е вечно ангажиран в медитация и съзерцание на Единния. Това отречение би трябвало да е пълно – не само външно, но и вътрешно. В това именно се състои смисъла на санньяса. „Ако санньяси само веднъж през деня помисли, разтревожи се, какво ще яде, той се е провалил като санньяси“. (Свами Чинмаянанда)

Какво е всъщност е санньяса? Много може да се дискутира по този въпрос. Санньяса преди всичко означава отричане от егото. Това е по същество смисълът на всяко едно отречение – да ни доведе до последното и най-съществено отречение, това от собст-

веното ни его, което е единствената пречка за сливането с Брахман. Даден човек може да се е отрекъл външно от притежания и действия, а вътрешно да има много привързаности и обратното – може външно да има обвързаности, но вътрешно да е свободен.

Ето и разбирането, което Бхагавадгита дава по този въпрос:

„Този, който действа според своите задължения, независим, безразличен от плода на действията си, той е санньяси и йогин също, а не онзи, който се скита без притежания.“

Санньясите, монасите, са духовните водачи. Въпреки, че живеят от подаяния, те са главината около която се върти цялото общество. Те са „посредниците“

на светския човек с Бога

Тяхната мисия е да се приближават все повече до Първоизточника, като сочат правилната посока и смисъла на човешкия живот на останалите, които обикновено са здраво вкопчени в самсара. В днешно време се наблюдава трагична девалвация на стойността на оргена на санньяси, на монасите от всички духовни традиции. В Индия например по пътищата се срещат стотици просяци, облечени в оранжеви роби. В будистките страни е пълно с бизнесмени в оранжево. В християнските страни червените и черни роби пък се заимават освен с бизнес и с политика.

Оранжевата роба, която санньяси носи, символизира огъня на *мумукишутва*, желанието за освобождение, което изгаря всички привързаности към света. Един истински санньяси може само да стои и да мълчи и ▶

Животът и делото на Свами Вивекананда (1863 - 1902) са идеална илюстрация на принципите на санньяса

при все това да окаже огромно влияние върху заобикалящия го свят, дори в световен мащаб. Казва Иисус: "Който е близо до мен, е близо до огъня, а който е далеч от мен, е далеч от царството." (Евангелие на Тома, 82 стих)

Четирите стадия в живота на човек се сравня-

ват с четирите стадия, през които преминава развитието на переперугата

Първият стадий, *брахмачаря*, е яйцето. Това е животът на ученика, който е защитен в специално създадената за него обстановка, гурукула. Вторият, *грехастха*, е гъсеницата. Тя е активна, лакома и с пълни сили се наслаждава на живота и се бори за своето оцеляване.

Третият стадий, *ванапрастха*, е какавигата. В този пасивен период гъсеницата, респективно човекът, се отгръпва за размисъл. Четвъртият стадий, *санньяса*, е переперугата. Чрез преосмисляне на житейския опит гъсеницата се е трансформирала и напълно е развита в переперуга. Пробила пашкула, тя има свободата си и може да полети.

Първите два стадия са *правритти марга* (букв. „път навън“). При тях

човек излиза към света, желанията му са насочени към постигане на неща вън от него самия и той се учи как да използва своята енергия за доброто и просперитетата на всички и на себе си също. Вторите два стадия са *нивритти марга* (букв. „път навътре“) или пътят на интровертността. С натрупания жизнен опит човек се отгръпва навътре, за да търси в молитва и медитация вечната истина, скрита в него самия.

Дали пътят на индивид да ще следва стриктно тези четири ашрама, е въпрос на личен избор. Но дори външно да има разминаване, то във вътрешен план развитието преминава по сходна схема. Някои са призвани да бъдат гуруовни водачи и за тях преминаването през семейния етап е загуба на време. Други пък се оставят да бъдат водени и насочват усилията си в името на семейството и обществото. ●